

Ha szárnyam volna, avagy egy lehetőség dimenziói

Miért nincs szárnyam? Nem olyan, mint a mítoszi Ikaruszé,
tollakat viasszal összeragasztott legyező,
ha magasabbra és még magasabbra felkörüözök,
megolvad, török, zuhanok-nyekkenek.
De igazi szárnyam! A lapockám, azaz: angyalcsontom alól
hirtelen kifarancsolnám, miután ingem-kabátom levetettem.
Dehogya akarnék madár lenni! csak röpködni, akár farmernadrágban is.
Nem lenne tollam, inkább téli-, meg nyári-anorákom
— alkalmas villámzáras hasítékokkal a hátamon —,
az egyik jó hidegálló anyaggal bélelt, a másik lenge-hetyke,
prrr . . . húznám a zárat le hátul, elől a mellemen-hasamon meg föl.
Manapság könnyű ilyen badar öltönyt szerkeszteni-szabni.
Mondjuk vasárnap reggel van, borotválkozom s húzok-illesztek
fraangelicói angyal-maszkot az arcomra szél ellen,
azután komótosan a zárákkal bibelődöm — sitty! — máris röpkölk;
nem nekifutással fölroppenve, de mint a helikopter, helyből,
és akár a nagy, szárnyuk terpesztő vadászmadarak, meglelve
hamar a felszálló légáramlást, termikeket,
fölkörüöznek — most itt ebben a pillanatban a Mecsek egyik dombtetejéről,
kikerülve az ágakat és röpkölnék egyenest a Fővárosba,
és csillag helyett egyenest az Országház tetejére telepednék,
s még röptömben rágicsálnék kenyérral keménytojásokat
— közel a Húsvét —, s ott meditálnék új Státusról, Alkotmányról.
Ott fönt, mert addig kitanulnám a varjú-nyelvet,
rikálnék — kár-kár-kár — mint aranyjánosi Rebi néni,
és ha „hess madár” is! Bizony a szárnyaimmal segítenék magamon,
kivágnék a vízszintes-púpos tetőgerinc-lovacskám hátán
ún. „Magyar-vándort”, olimpiai színvonalon akár!
Azután irány a földek felé, mint valódi levegőt járó régi madár,
mutató-, s hüvelykujjamat összecsapva, roskatag Tanácsházák
odú-ablakain benyúlva, húznék picinyes kukacokat, akik mondják:
„vagyok az Atyaistentől én is hozzád követ”.
Majd két talpamon állnék a földön, szárnyamat visszarejtve
lapockám alá —, anorákomat levetem, angyalmaszkomat is,
kis tornagyakorlatom elegyengetné a szokatlan repüléstől
elmevedett izmaimat — s feküdnék hanyatt puha ágyon,
szememet lehunyom és látok forgó tölgyeseket, és röpkölk újra.

Ha már volna szárnyam

Ha már volna szárnyam, és Platón definícióját nem hazudtolva lennék „kétlábú tollatlan állat”, de szárnyat kiterpeszthető, nem: karonülő sipkás vadászólyomféle pocok- vagy ürgevadász, és nem repülőgépjep — hol volna a műszerfalam? — a kerozítot kiokádó. Az éjszaka sötét, akár a róka-labirintus belvilága, és a szemem nem a macskaké; vakoskodik —, s nincs tárgyakat érintő térben eligazító bajuszom, csak fraangelicói álarcom, angyali, de angyal nem lehetek — azaz: hajnalodáskor adatik rajtolnom, és ott fönt ógörögörl latinra váltva mondanám a régi memoritert: „Daidalosz interea Kréten longumque perosus exilium tactusque loci . . .” — és Budán, máris a Horváth-kertben, lassan körözve a fák fölött — a Krisztina templom tornyát oltalmasan elkerültem, s tapintatosan, de minden bágyatag érzés nélkül, a volt Werbőczy — ma Petőfi — gimnázium osztályterme vár felőli ablakán-párkányán állnék szárnyaim tátogatva, kezem a keresztfán, hívom egykori magamat, a lapulósat, s osztálytársaimat, akik voltak, vajon észrevéve a váratlan sötétedést ijedeznének-csodálkoznának, megismernék-e az akkori hangomat, mivel ott, most akkor volna, és súgnám a memoriter folytatását: „nátlis amore . . .” a felelőnek? vagy úgy lőnek meg hüvelyk- s mutatóujjra hurkolt beföttes gumiba illesztett ú-szöges csúzlival, hogy hanyatt kifordulva Immelman-fordulóval kamaszkoromból az akkori most-ból kirepülnék, magamban skandálva a folytatást: „clausus eret Pelago — inquit — et
[undas”
bevonva szárnyaimat és lehúzza fejemről a maszkot ülnék tabáni padon, és latolgatnám, vajon kudarc volt-e vagy bosszú, hahogy repülnöm kell?

Ez az ártatlan szárnyas kaland

Ez az ártatlan szárnyas kaland tiltható lehetne, ellen-helikopterek leszoritani akarnak a földre. Látomás lehet ez is — meglehető. Egy körösparti kölök, a Krisztina-zugtól a Szana-zugig terjedő röptémben megül a vállamon. Menne ez a légi-zsiráfosdi, de ereszkedem le az akácósba, le a tuskésbe, a dobozi erdő lombosába, képzeletemben sincs hozzá
[kedvem.
De én meg a körösparti kölök, meglehet, én vagyok az magam, vagy valaki más, már itt ülünk a füzesek taposodottján . . . Tenger lett a folyó? egykori hangom hallszik a fülemben: „clausus erat pelago . . .” s félek, verejtékem szaga a félelemé. Kiszemeltek valami radarok, de nem vagyok üldözhető, a helikopter forgóját kivédik a fűzfák — ha benzines palackot idevág, talán már egy csuka is elkapja. Milyen is lehet egy benzines-csuka-palack?

*Istenem, bocsásd meg ad hoc elhülyülését — vagy az én paranoiámat? —
a velünk golyóbisaival űzekedni akaró pilótának. Ránk jön?
Kaszál? Mit? kosárfonásra megeredett fűz vesszőket?
Most letanyázunk, héjából hörpintjük a szárcsatojást,
és halkán — bóbiskolva — eldanoljuk a Himnuszt.*

TORNAI JÓZSEF

Léda a hattyúval

(ŐS-SÖTÉT)

*A fekete szárnyal beborító rettenetben
a nyíl némán áthatította
szerelmem selyemzapor-ölét:
sírtunk, sikoltottunk mind a ketten,
mégse nyílt meg az ő-sötét.*

(VILLÁSÁGON)

*Testemben most a fény nyüzsgő,
míg a végső húsvétra vár,
fészkelve combjaid között,
mint villáságon a madár.*

(A TÖKÉLETLEN HANGSZEREK)

*Miért, miért kell a szerelem és vágyakozás
dallamát rábízni olyan tökéletlen hangszerekre,
mint egy nő meg egy férfi teste?*

(TÉRDEID NAPPALA)

*Reszkettem, úsztam a verejtékben reggelig,
pedig tudtam, hogy hiába menekülök,
a lassan mozduló csillagok élémterelik
térdeid
nappalát.*